

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-området *SE0530172 Halla*

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 - områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitat- direktivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och natur- typer, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska under- lätta förvaltningen av området och tillståndsprovningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skydds- beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillstånds- plikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprovning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Maria Johansson

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0530172 Halla

Kommun: Ulricehamn

Områdets totala areal: 0,4 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-13

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat markägare.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2001-06-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6510 - Slätterängar i låglandet

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: Det främsta syftet är att bevara den artrika torrängsfloran i betesmarken som här är klassad som 6510, slätterängar i låglandet.

Motivering: Den stäppartad torrängen har sin huvudutbredning på åsar och kullar i Ätradalen och Falbygden. Den stäppartade torrängen är klassad som 6210 kalkgräsmarker eller 6510 slätterängar beroende på hävdform och ibland som 6270 silikatgräsmarker där den är lite mindre kalkrik. Samtliga dessa naturtyper har ogynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå och slätterängar är särskilt hotade.

Prioriterade åtgärder: restaurering och årlig slätter. Området bör omfattas av åtagandeplan för betesmarker och slätterängar med särskild skötsel eller av ett skötselavtal.

Beskrivning av området

Området utgörs av en sydöstvänd slänt som delvis hävdas med slåtter. Den övre norra delen är ohävdad och igenvuxen med bl.a. asp- och björksly. För att uppnå gynnsamt bevarandetillstånd i denna del är restaurering med kraftig röjning och återupptagen hävd nödvändigt.

Den södra delen av området utgörs av en öppen slåttermark med en artrik och hävdgynnad flora. Drakblomma som är rödlistad som starkt hotad enligt rödlistan 2015 växer i kanten av ängen närmast stenvallen (3 ex. enligt inventeringen som gjordes 2007). Andra arter som förekommer är backruta, blodnäva, brudbröd, darrgräs, prästkrage, stor blåklocka, svinrot, vitmåra, väddklint och ängshavre. Hävden är god i den södra delen.

Den norra delen är på grund av ohävd och igenväxning betydligt artfattigare. Ett fåtal konkurrensstarka arter såsom berggrör, björnloka, gullris och johannesört dominerar samt aspsly.

Området ligger inom riksintresse för naturvården.

Vad kan påverka negativt

Området skulle påverkas negativt av:

- Felaktig skötsel, utebliven och/eller otillräcklig hävd. Svagt betetryck kan utgöra ett hot med igenväxning som följd. För tidigt betespåsläpp eller året-runt-bete kan bl.a. ge trampskador.
- För intensivt bete när blomningen är som störst. Det kan leda till att växterna inte hinner blomma och sätta frö, vilket på sikt utarmar floran.
- Spridning av kemikalier som bekämpningsmedel och växtnäringsämnen, gödsel samt stödutfodring både i området och i angränsande marker kan påverka artsammansättningen negativt.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och bör därför endast användas vid behov.
- Introduktion av främmande arter. Insådd av vallväxter.
- Upplag och deponier, bl.a. deponering av halmbalar.
- Ändrad markanvändning i eller i anslutning till objektet, t.ex. upphörd hävd eller uppodling av betesmark, granplantering.
- Markexploatering t.ex. grävning, schaktning, täktverksamhet och andra ingrepp som kan skada markvegetationen.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Området bör omfattas av åtagandeplan för betesmarker och slåtterängar med särskild skötsel eller av ett skötselavtal. Ett skötselavtal för den hävdade delen finns för år 2016.

Skötselåtgärder, södra delen: Slåtter med lie eller annat skärande redskap. Den avslagna vegetationen räfsas ihop och tas bort från området. Ett lätt efterbete skulle även vara positivt. Om återväxten är kraftig skulle bränning på våren också troligen gynna floran. Hundkax kan bekämpas genom att blomställningarna slås av eller rycks upp innan de hunnit sätta frö.

Skötselåtgärder, norra delen: Restaurering med avverkning, röjning av asp- och björksly. En skärm av träd kan sparas i norr. Återupptagen hävd, helst slåtter med lie eller annat skärande redskap och efterbete, alternativt bete med ett sent betespåsläpp. För att underlätta inför

kommande hävd, kan gammalt gräs och förna brännas av tidigt på våren.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6510 - Slätterängar i låglandet

Areal: 0,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,2 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen finns i södra delen av området. Vegetationen utgörs av en artrik torrängsflora. Arter som är typiska för naturtypen som t.ex. hirsstarr, darrgräs, stor blåklocka, svinrot och prästkrage finns.

Förutsättningar för att naturtypen ska ha gynnsam bevarandestatus är att ängsmarken hävdas kontinuerligt på traditionellt sätt med slätter, höbärgning och eventuellt efterbete.

Generellt utgörs naturtypen av artrika, torra – friska, hävdpräglade ängar. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slätterängsskötsel (och ofta även använts som betesmark på senare tid). Krontäckning av träd och buskar är 0 – 30%. Hävdgynnade arter ska finnas.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävsarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen slätterängar (6510) ska vara minst 0,2 hektar, men målet är att hela området på sikt ska vara naturtypen 6510. Regelbunden slätter, vid traditionell tidpunkt, och efterbete ska påverka gräsmarken. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur eller sambete med vall, ska förekomma. Typiska och karaktäristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska föryngra sig. Det ska finnas födoresurser såsom pollen- och nektarresurser som kan utnyttjas av framförallt olika fjärilsarter. Igenväxningsvegetation som tex hallon, hundkex, berggrör och lentätel och sly ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karaktäristisk för naturtypen Typiska kärlväxtarter ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt för de 0,05 hektar som är hävdade år 2016. För resten av området är bevarandetillståndet ogynnsamt.

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2016-09.

Jordbruksverket. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002 - 2004. Objektrapport.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 2003:5. Sundh, L. Örtrika torrängar i Ätradalen år 2002.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 2010:37. Sundh, L. Stäppartade torrängar på Falbygden och i Ätradalen inventering 2007.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1998:44. Claesson, I: Torrängar i Ätradalen.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1989: Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Natura-2000/. 2016-09.

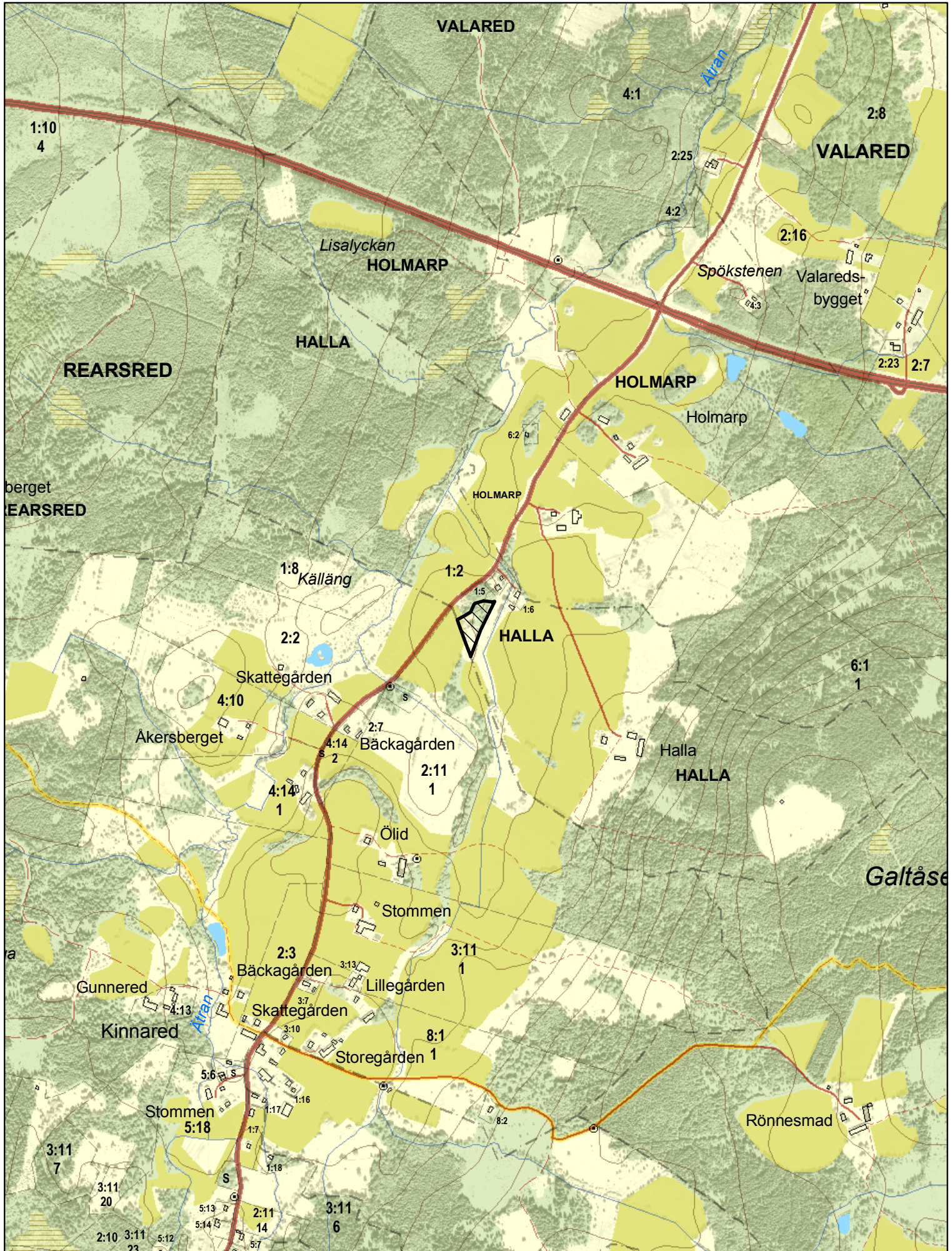
Sundh, L. 2003: Örtrika torrängar i Ätradalen år 2002. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 2003:5.

Bilagor

Bilaga 1 Karta med områdets avgränsning

Bilaga 2 Naturtypskarta

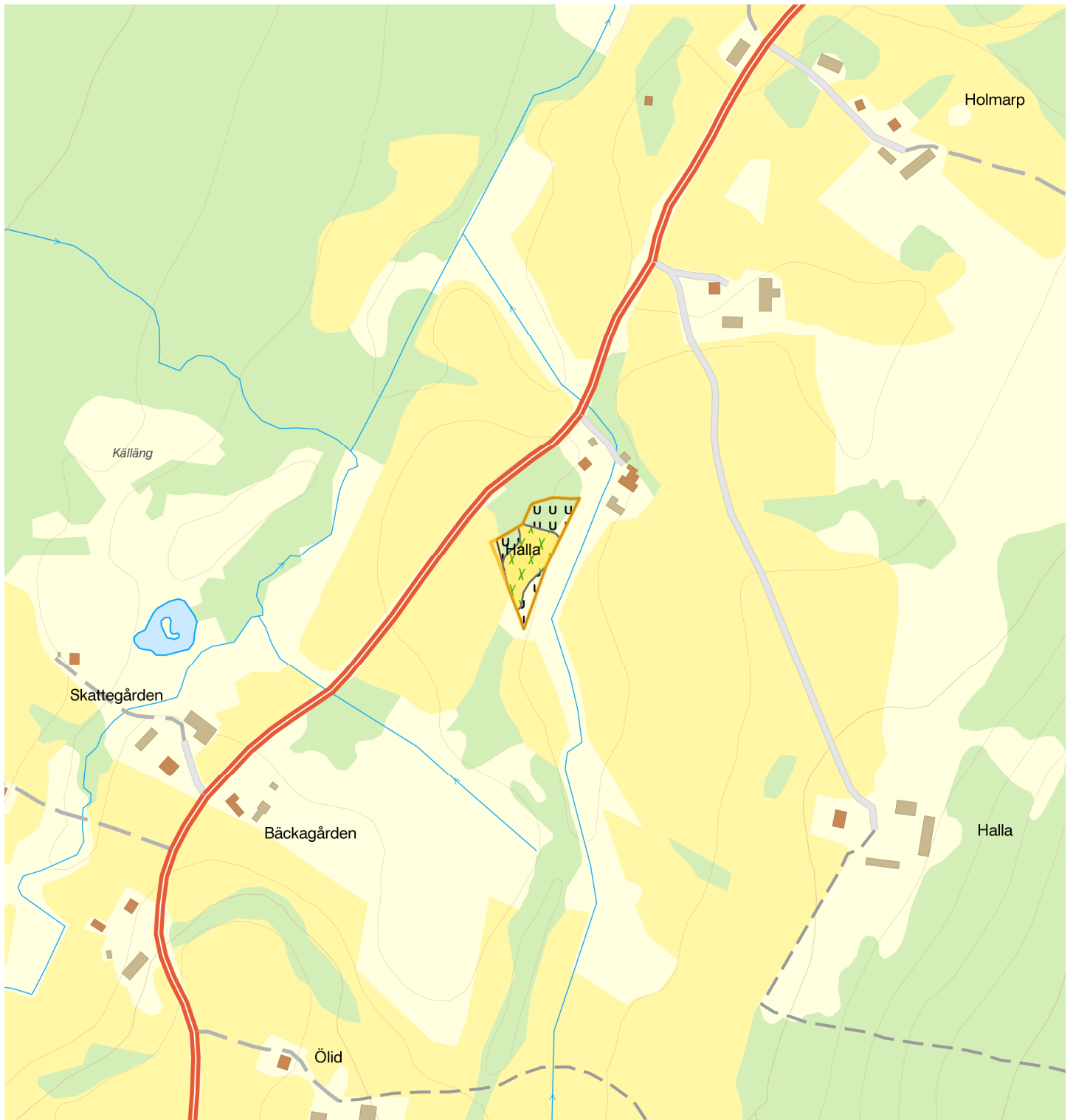

0 125 250 500 Meters

Map scale 1:10 000. Original printed 2009-01-30. Copyright Lantmäteriet 2009, dnr 106-2004/188-O.

Natura 2000-naturtypskarta, Halla SE0530172, Ulricehamns kommun

Natura 2000 Habitatdirektiv
 6510 - Slätterängar i låglandet
 Utvecklingsmark, icke Natura-naturtyp

Utvecklingsmarken, håller inte naturtypsklass idag,
men kan komma att göra det på sikt
och är därför viktig för att naturtypen ska uppnå gynnsamt bevarandetilstånd